

**Міністерство освіти і науки України
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кадук С. В. Тимчишин М.М.

**Методичні вказівки
для підготовки здобувача освіти до лабораторних занять
з нормативної навчальної дисципліни
«Криміналістика»
для здобувачів освіти денної форми навчання
(ОР «Бакалавр»)**

**Галузь знань 08 «Право»
Спеціальність 081 «Право»**

м. Івано-Франківськ – 2024

Схвалено на засіданні кафедри правоохоронної діяльності права Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № 1 від 28.08.2024 року)

Затверджено на засіданні науково-методичної ради Юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол № _____ від _____ 2024 року)

Рецензенти:

Кернякевич-Танасійчук Юлія Володимирівна завідувач, професор кафедри судочинства
Навчально-наукового юридичного інституту
Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

Тимчишин Андрій Михайлович доцент кафедри правознавства,
Івано-Франківської філії відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»
доктор юридичних наук, доцент

Кадук С. В. Тимчишин М.М. Криміналістика: методичні вказівки для підготовки до лабораторних занять (для здобувачів освіти денної форми навчання (ОР “Бакалавр”) .Івано-Франківськ: Навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2024.

Методичні вказівки розроблені на основі навчального плану Навчально – наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника і призначені для підготовки до семінарських занять з навчальної дисципліни за вільним вибором здобувача освіти “Криміналістика”, а також для підготовки до здачі іспиту. У методичних вказівках викладені: завдання до лабораторно-практичних занять, які включають короткі методичні рекомендації, що полегшать підготовку до занять, переліки питань, які виносяться на обговорення на заняття, контрольних питань для перевірки знань, теми індивідуальних виступів. До кожної теми поданий перелік літератури та нормативно-правових актів станом на 28 серпня 2024 року.

Методичні вказівки призначені для здобувачів освіти, аспірантів, викладачів.

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Лабораторні (практичні заняття).....	6
Заняття 1.....	6
Заняття 2.....	6
Заняття 3.....	7
Заняття 4.....	8
Заняття 5.....	9
Заняття 6.....	10
Заняття 7.....	23
Заняття 8.....	26
Заняття 9.....	28
Заняття 10.....	31
Заняття 11.....	33
Заняття 12.....	36
Заняття 13.....	38
Заняття 14.....	40
Заняття 15.....	42
Заняття 16.....	44
Заняття 17.....	46
Заняття 18.....	48
Заняття 19.....	49
Заняття 20.....	51
Заняття 21.....	52
Заняття 22.....	54
Рекомендована література.....	55

Передмова

Лабораторні заняття з криміналістики є однією із форм організації навчальної роботи у вищих навчальних закладах України. Вони допомагають дотримуватися одного з провідних принципів дидактики – принципу зв'язку теорії з практикою. Лабораторне заняття – це форма навчального заняття, при якому здобувач освіти вищого закладу освіти України під керівництвом викладача особисто проводить натурні чи імітаційні експерименти або досліди з метою практичного підтвердження окремих теоретичних положень даної навчальної дисципліни, набуває практичних навичок роботи з лабораторним устаткуванням, обладнанням, обчислювальною технікою, відповідним приладдям, оволодіває методикою експериментальних досліджень у конкретній галузі.

Зміна навчально-виховних та наукових орієнтирів вимагають суттєвого перегляду змісту, структури та системи правової, у тому числі й криміналістичної освіти, формування її нової концепції відповідно до норм чинної Конституції. Головними принципами цієї концепції мають стати:

- 1) вивчення глобальних процесів і закономірностей криміногенної обстановки;
- 2) особливу увагу слід звертати на криміналістичні категорії, терміни та назви, які мають відповідати правилам і нормам української мови;
- 3) необхідно вивчати, досліджувати періоди розвитку та становлення криміналістики;
- 4) вивчати криміналістичні школи, досвід боротьби зі злочинністю інших країн.

Навчальна дисципліна "Криміналістика" складається з 4 основних розділів: "Теоретичні основи криміналістики", "Криміналістична техніка", "Криміналістична (слідча) тактика", "Методика розкриття та розслідування окремих видів злочинів".

Мета вивчення навчальної дисципліни передбачає засвоєння здобувачами освіти системи знань, навиків і вмінь з використання науково-технічних засобів і методів для розкриття та розслідування кримінальних правопорушень.

Лабораторні заняття проводяться з підгрупами здобувачами освіти у складі 10–15 чоловік. Відпрацювання всіх практичних і лабораторних занять є обов'язковим для кожного здобувача освіти.

Всі види занять повинні проводитись з використанням науково-технічних криміналістичних засобів, криміналістичних колекцій, криміналістичних методів дослідження на базі криміналістичного центру.

Вказані вимоги є концептуальними та можуть бути змінені або доповнені в залежності від чинного законодавства, завдань по боротьбі з правопорушеннями.

Форми навчання: лекційні, лабораторно-практичні заняття, самостійна робота.

Засоби навчання: опрацювання рекомендованої юридичної і спеціалізованої літератури і підручників, навчальних посібників, монографій, нормативно-правових актів, науково-технічних засобів, лабораторного обладнання, розхідних матеріалів та унаочнення у вигляді документальних фільмів, слайдів, натурних колекцій (колекції вогнепальної і холодної зброї, колекції куль, стріляних гільз, тощо).

ЛАБОРАТОРНО-ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ

Розділ 1

Методологічні засади криміналістики

ТЕМА 1. Поняття, предмет, система, методи та завдання криміналістики.

Методичні вказівки: при вивченні цієї теми необхідно звернути увагу щодо розширення науково-технічних знань науки криміналістики та її місця в системі боротьби зі злочинністю.

Питання для вивчення:

1. Вчення про предмет криміналістики.
2. Система та методи криміналістики, їх класифікація.
3. Завдання криміналістики на сучасному етапі розвитку суспільства і формування правової держави.
4. Криміналістика в системі юридичних, природничих, точних та інших наук.

Питання для самоконтролю:

1. Виникнення і розвиток криміналістики.
2. Становлення та сучасний стан криміналістики в Україні.
3. Джерела криміналістики.
4. Інноваційні методи криміналістики.
5. Традиційні та нетрадиційні методи криміналістики.

Теми рефератів:

1. Криміналістика і кримінальний процес України.
2. Сучасний стан і проблеми криміналістики.

Матеріальне забезпечення:

1. Документальні фільми з історії становлення та розвитку криміналістики (2 фільма).
2. Слайди (система, методи криміналістики).
3. Тестові завдання.

Хід заняття (онлайн):

Викладач заслуховує відповіді здобувачів освіти на питання для вивчення і самоконтролю, з групою аналізує їх, виправляє та усуває неточності у відповідях. З окремих питань пропонує окремим здобувачам освіти доповнити відповіді, якщо є неточності виправити їх.

Разом з групою заслуховує реферати та доповіді з запропонованих тем, пропонує окремим здобувачам освіти доповнити відповіді та висловити своє бачення з того чи іншого питання. Пропонує визначеним здобувачам освіти дати відповіді на тестові завдання. Демонструє слайди з схемами (система, завдання, методи криміналістики). Пропонує переглянути документальні фільми з програми «Століття (вік) криміналістики». Після перегляду фільму викладач з групою аналізують окремі фрагменти. Викладач підсумовує заняття.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Черноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

ТЕМА 2. Криміналістична ідентифікація та діагностика.

Методичні вказівки: при вивченні цієї теми необхідно звернути увагу щодо науково-теоретичних знань з діагностики та ідентифікації в криміналістиці.

Питання для вивчення:

1. Поняття і види ідентифікації.
2. Поняття об'єктів криміналістичної ідентифікації, їх види.
3. Ідентифікаційні ознаки.
4. Стадії криміналістичної ідентифікації.
5. Загальна методика ідентифікаційного дослідження.

Питання для самоконтролю:

1. Загальні положення методики групофікації.
2. Поняття та загальні положення методики діагностичного і ситуаційного дослідження.

Теми рефератів:

1. Ідентифікація та діагностика в криміналістиці.
2. Наукові засади встановлення групової належності.

Матеріальне забезпечення:

1. Документальні фільми про види ідентифікації.
2. Слайди.
3. Задачі.
4. Тестові завдання.
5. Ідентифікаційна пошуково-порівняльна система «Сонда».
6. Порівняльно-ідентифікаційний мікроскопи «МС, МП».

Хід заняття (онлайн):

1.Провести опитування здобувачів освіти з рекомендованих питань та питань з самоконтролю, заслухати і обговорити реферати з поданих тем.

2.Ознайомити здобувачів освіти з науково-технічними криміналістичними засобами лабораторних досліджень за їх видами, переглядаючи навчальні фільми з конкретної тематики. Викладач демонструє слайди та схеми.

3.Викладач зачитує фабулу задачі та ставить завдання перед здобувачами освіти. Здобувачі освіти опрацьовують фабулу та зачитують відповіді для обговорення.

4.Здобувачі освіти аналізують тестові завдання та дають відповіді.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Розділ 2

Криміналістична техніка

ТЕМА 3. Загальні положення криміналістичної техніки.

Методичні вказівки: при вивченні цієї теми необхідно звернути увагу щодо використання науково-технічних криміналістичних засобів збору та попереднього дослідження матеріальних об'єктів, носіїв слідової криміналістичної інформації.

Питання для вивчення:

1. Поняття науково-технічних криміналістичних засобів та їх види.
2. Характеристика окремих видів науково-технічних криміналістичних засобів.
3. Загальні та спеціальні методи дослідження речових доказів.

Питання для самоконтролю:

1. Науково-технічні криміналістичні засоби забезпечення кримінального провадження.
2. Роль науково-технічних криміналістичних засобів в профілактиці злочинів.

Теми рефератів:

1. Правові основи використання науково-технічних криміналістичних засобів.
2. Науково-технічні криміналістичні засоби, які використовуються для виявлення, фіксації та вилучення об'єктів-носіїв криміналістичної інформації.

Матеріальне забезпечення:

1. Валіза (слідчого) для огляду місця події.
2. Валіза (експерта-криміналіста) для огляду місця події.

- 3.Валіза (спеціаліста) для виявлення, фіксації і вилучення слідів одорологічного походження.
- 4.Валіза (спеціаліста) для туалета трупа.
- 5.Валіза (спеціаліста) для виявлення, фіксації і вилучення слідів пожежі.
- 6.Валіза авто- техніка для огляду ДТП.
- 7.Валіза (спеціаліста) для виявлення, фіксації, вилучення макро, мікро слідів.
- 8.Прилади для пошуку металевих предметів (металошукачі).
- 9.Камери спостереження та фіксації.
- 10.Прилади бачення в темноті та тепловізори.
- 11.Засоби фото, відео, аудіо, запису.
- 12.Документальні фільми.
- 13.Слайди.
- 14.Тестові завдання.

Хід заняття (онлайн):

Провести коротке опитування здобувачів освіти з рекомендованих питань та питань з самоконтролю, заслухати і обговорити реферати з поданих тем, виправляє недоліки разом з групою та усуває їх.

Викладач запитує у здобувачів освіти склад конкретного виду валізи та пропонує здобувачу освіти перелічити та вказати у відкритій валізі, наприклад, засоби виявлення слідів та розхідні матеріали, які необхідні для цього; засоби фіксації слідів, засоби вилучення слідів з об'єктами, засоби упакування і криміналістичні рекомендації та правила упакування. Перелічити засоби попереднього дослідження слідової інформації.

Викладач пропонує здобувачу освіти розповісти правила, засоби та види фіксації (протоколювання, фотозйомки, відео та аудіо запису, складання планів, схем, окремих зарисовок). Звертає увагу здобувача освіти на тому, що всі сліди в об'єктивному матеріальному світі мають обмежений в часі ідентифікаційний період. Це означає, що деякі сліди необхідно зберігати в певних умовах (наприклад в холодильнику).

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Черноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Тема 4. Основи судової фотографії та відеозйомки.

Методичні вказівки: Формування умінь і навичок роботи з відео та фотоапаратурою. Сфотографувати імітоване місце події за правилами орієнтувальної, вузлової та детальної зйомки

Питання для вивчення:

1. Поняття, значення й система фотозйомки і відеозапису як галузі криміналістичної техніки.
2. Загальні положення про обладнання фотоапаратів, відеокамер.
3. Методи криміналістичної фото кіно відеозйомки.
4. Загальні положення здійснення сигналетичної, репродукційної, стереозйомки, макрозйомки.

Питання для самоконтролю:

1. Ознайомитись з відео фото апаратурою.
2. Виконати різні види фотозйомки.
3. Будова карти пам'яті.
4. Особливості фіксації з допомогою цифрової фото.

Теми рефератів:

1. Прийоми та методи судово-оперативної фотографії.
2. Методи судово-дослідницької фотографії.

Матеріальне забезпечення:

1. Фотоапарат цифровий - 2 шт.
2. Фотоапарат цифровий з функцією відеокамери - 1 шт.
3. Масштабна лінійка(за кількістю студентів).
4. Масштабна стрічка, квадрат (за кількістю груп).
5. Фотознімки в альбомі з видами фотозйомки виконаних за правилами судової фотографії: орієнтуючий виконаний методом лінійної, кругової або вертикальної панорами; оглядовий виконаний з чотирьох сторін; вузловий; детальний виконаний з масштабною лінійкою, стрічкою або квадратом.
6. Струйний фотопрінтер.
7. Валізи для огляду різних видів місця події.

Хід заняття (онлайн):

Викладач, виносною камерою, з різних ракурсів демонструє здобувачу освіти перелічені матеріально-технічні засоби (фото - відео апарати, струйний принтер, види знімків виконаних за правилами судової фотографії, масштабні лінійки, стрічку і квадрат. Також необхідно звернути увагу здобувача освіти на особливості відеозапису за правилами судової фотографії. У відеозйомці орієнтовній фотографії відповідає загальний план запису виконаний методом панорами. Оглядові фотографії, які виконуються з чотирьох сторін відповідає зйомка

середнім планом також із чотирьох сторін. Вузловій фотозйомці відповідає крупно-середній план зйомки. Детальній зйомці відповідає крупний план (з близька) з використанням масштабних лінійки, стрічки або квадрату.

Демонструє фрагменти відеофільмів з тематикою, яка пов'язана з фіксацією місця події, предметів, місцевості та інших об'єктів технічними засобами.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Тема 5. Основи криміналістичного слідознавства.

(виявлення, фіксації, вилучення та описання слідів рук людини).

Методичні вказівки: Формування умінь і навичок виявлення копіювання слідів пальців рук.

Питання для вивчення:

1. Загальні положення слідознавства.
2. Типи і види папілярних узорів.
3. Властивості папілярних узорів.
4. Правила виявлення слідів пальців рук.

Питання для самоконтролю:

1. Криміналістичне слідознавство як галузь криміналістичної техніки.
2. Механізм утворення слідів і їх класифікація.
3. Сліди знарядь злочину та інструментів.

Теми рефератів:

1. Сліди злочину, як джерела криміналістичної інформації.
2. Теоретичні засади слідоутворення і класифікації слідів в криміналістиці.

Хід заняття:

1. Провести коротке опитування здобувачів освіти.
2. Запропонувати студентам виявити відбитків пальців рук на різних об'єктах з допомогою технічних засобів.
3. Поняття слідів злочину у криміналістиці, їх класифікація.
4. Інші матеріальні сліди людини, що мають криміналістичне значення.

Матеріальне забезпечення:

Валіза експерта-криміналіста для огляду м.п.

Валіза для дактилоскопіювання живих осіб та трупів.

Магнітні кісточки – 20-25 шт.

Флейцеві кісточки – 20-25 шт.

Феромагнітні та звичайні порошки: малахіт, сапфір, рубін, агат, топаз, відновлене залізо, форсуночна сажа, окис цинку, окис міді, окис алюмінія, тканоль (набір).

Луи – 15 шт.

Ножниці – 15 шт.

Лента-скотч – 1 шт.

Дактилоскопичні плівки (світлі, темні).

Об'єкти зі слідами рук (пляшки, стакани, фрагменти тарілок, поліровані, дерев'яні пластини, вироби з паперу).

Хід заняття (онлайн):

Викладач, виносною камерою з різних сторін демонструє здобувачам освіти перелічені технічні засоби і розхідні матеріали. Лівою рукою утримує об'єкт зі слідами, таким чином щоб не пошкодити сліди на ньому та не залишити свої. Правою рукою утримує магнітну або флейцову кісточку, набирає феромагнітний або звичайний порошок, так щоб на основі кісточки утворилася подушечка з цього порошку, і акуратно, тільки подушечкою, рухами в одному напрямку, корпусом кісточки не торкаючись об'єкта - носія слідової інформації покриває поверхню. Виявлений слід окреслюється і об'єкт відкладається в сторону. Після виявлення сліду, його необхідно перекопіювати на світлу, прозору ленту-скотч. Для цього відділяється шматок плівки за розміром слідового поля. Стрічка утримується так щоб вона не склеїлась. Липкою стороною стрічку необхідно наклеїти на об'єкт за межами сліду і акуратно, поступово без деформації наклеїти на слід. Між площиною об'єкта і плівкою утворюються повітряні крапки (подушечки), їх прибирають подушечками нігтьових флангів пальців не зміщуючи плівку. При необхідності повітряні крапки проколюють голкою, щоб не втрати відображення деталей будови папілярних ліній. Далі плівку відслоюють (відривають) у зворотньому напрямку, також обережно щоб не деформувати плівку з перекопійованим слідом. Після плівку необхідно наклеїти на чистий цупкий аркуш паперу, її нумерують і підписують де саме, на якому об'єкті, коли і ким виявлено слід. Далі здобувач освіти складає фрагмент протоколу, оглядає слід, визначає тип і

вид візерунку, зазначає дату, час, місце виявлення сліду, методи виявлення, порядок упакування та опечатування, якою печаткою, номер та її зміст.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Тема 6: Відібрання взірців для порівняльного дактилоскопічного дослідження. Дактилоскопіювання живих осіб та трупів.

Методичні вказівки:

Основи дактилоскопіювання (процес відібрання взірців для порівняльного дактилоскопічного дослідження).

Формування умінь і навичок виготовлення дактилоскопічних карт, попереднє дослідження відбитків пальців рук з дактилокартами.

Питання для вивчення:

- 1.Поняття папілярних візерунків та їх властивості.
- 2.Поняття дактилоскопії. Види дактилоскопіювання.
- 3.Правила дактилоскопіювання живих осіб та трупів.

Питання для самоконтролю:

- 1.Засоби виявлення, фіксації та дослідження дактилоскопічних слідів.
- 2.Будова та класифікації папілярного візерунка.
3. Методи та способи виявлення і фіксації слідів папілярних візерунків пальців і долонь рук.

Теми рефератів:

- 1.Будова шкірного покриву долонних і пальцевих поверхонь рук і підшв ніг.
- 2.Методи і технічні засоби виявлення, фіксації та вилучення слідів рук.

Хід заняття:

1. Провести коротке опитування студентів.
2. Заповнити відповідні реквізити дактилокарти.
3. Провести дактилоскопіювання живої особи.

Матеріальне забезпечення:

- 1.Скло прямокутної форми, як предметний стіл – 10-15 шт.
- 2.Дактилоскопічний валик - 10-15 шт.
- 3.Типографська фарба – 1 банка (видається викладачем для кожної групи).
- 4.Бланки дактилокарт стандартні для кожного студента.
- 5.Лупи – 10-15 шт.
- 6.Лінійки – 15 шт.
- 7.Валізи експерта-криміналіста та для дактилоскопії живих осіб і трупів.

Хід заняття (онлайн):

Викладач за допомогою рухомої камери з різних сторін демонструє всі необхідні для дактилоскопіювання технічні засоби та розхідні матеріали. Після опитування здобувачів освіти, викладач демонструє типографський, спеціальний бланк, пояснює порядок розміщення і послідовність прокатування нігтівих флангів пальців на бланку, при горизонтальному прокатуванні. Розміщення та положення руки при контрольних відбитках всіх флангів пальців і під пальцевої зони долоні. Також як і де розміщуються відбитки долоней рук. Нагадує здобувачам освіти, про те, що всі рукописні реквізити виконуються знаками з наслідуванням друкованим (друкованими буквами). Також нагадує про те, що заповнювати рукописні реквізити слід до початку процесу дактилоскопіювання (поки чисті руки). Слід також нагадати, що дактилоскопіювання, це частково процесуальна дія спрямована на відібрання взірців для порівняльного дослідження. Наступним кроком, викладач ставить невелику частку типографської фарби на край скла і за допомогою дактилоскопічного валика розкатує по всьому полю, перехресними рухами до розміщення фарби рівномірним тоненьким шаром (02-03 мм.). Демонструє здобувачам освіти підводячи скло до штучного джерела світла на провіт, одночасно нагадує для чого потрібний тонкий шар фарби і що відбудеться при більшому шарі. При нанесенні фарби на поверхню рук повинні офарбуватися тільки вершини папілярних ліній узора, тоді відбиток на дактилокарті буде чітким і відносно чистим. Якщо фарба попаде у міжпапілярні проміжки, відбиток матиме вигляд плями (без відображення папілярних ліній та відповідно ідентифікуючих загальних і індивідуальних ознак). Викладач вибирає статиста та прикладає почергово великий палець правої руки до офарбованого скла і прокатує його від крайньої лівої периферії до крайньої правої. Тоді відводить палець від скла і перекатує подібним чином у відповідне місце на бланку дактилокарти. При цьому не можна рухати пальцем по поверхні (вліво чи вправо) щоб не змазати відбиток. Аналогічно відкатуються усі пальці руки. Щоб правильно провести наступне офарбування пальців, необхідно шар фарби на склі вирівняти валиком.

Виконавши горизонтальну прокатку правої та лівої руки, викладач демонструє яким чином проводиться контрольна прокатка великих пальців та флангів пальців обох рук. На поверхню долоней можна наносити фарбу як зі скла, так і за

допомогою д/валика. Викладач демонструє процес на камеру. Як правило, долоні відбивають з протилежної частини бланка. Виконавець заповнює всі реквізити, а саме: де, коли, ким виконано дактилоскопіювання.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Тема 7: Основи зброезнавства.

Методичні вказівки: Формування вмінь та навичок визначати типи та види вогнестрільної зброї та описувати представлені об'єкти у вигляді фрагменту протоколу.

Питання для вивчення:

1. Поняття зброезнавства як часткового вчення криміналістики.
2. Поняття вогнепальної зброї та боєприпасів.
3. Кваліфікація та класифікація вогнепальної зброї.
4. Механізм пострілу та утворення слідів застосування вогнепальної зброї.

Питання для самоконтролю:

1. Визначте поняття гладкоствольної мисливської зброї та її класифікацію.
2. За якими критеріями класифікується нарізна вогнепальна зброя.
3. Особливості будови атипової вогнепальної зброї.

Теми рефератів:

1. Мова і термінологія зброєзнавства.
2. Сліди вогнепальної зброї та механізм їх утворення на стріляних кулях і гільзах.

Матеріальне забезпечення:

1. Натуральні взірці зброї – пістолет “ПМ” та “Беретта”.
2. Рушниця – 1 штука.
3. Боєприпаси (натуральна колекція криміналістичного центру).
4. Гільзи штатного патрона для нарізної і гладкоствольної вогнепальної зброї.
5. Об’єкти зі слідами застосування вогнепальної зброї.
6. Корпус і запал гранати “РГД-5” та “Ф-1”.
7. Лупи – 15 штук.
8. Штангенциркулі – 15 штук.
9. Лінійки – 20 штук.

Хід заняття:

1. Провести коротке опитування здобувачів освіти.
2. Оглянути представлені об’єкти (вогнестрільну зброю і боєприпаси).
3. Описати вказані об’єкти у вигляді фрагменту протоколу.
4. Схематично замалювати об’єкти дослідження і позначити їх основні складові елементи.
 1. Сліди застосування вогнепальної зброї.
 2. Судово-балістична експертиза та її можливості.

Хід занять (онлайн):

Викладач демонструє взірці вогнепальної ручної, коротко ствольної зброї, мисливську рушницю та боєприпаси до них, гільзи, стріляні кулі, гранати, запали до них, зокрема УЗРГДМ. Викладач проводить опитування здобувачів освіти та пропонує показати сліди на кулях та гільзах, їх локалізацію, просить розповісти які деталі зброї відображаються на цих об'єктах, водночас демонструючи ці об'єкти та сліди. Після опитування здобувачів освіти викладач рекомендує переглянути фрагменти фільмів із колекції криміналістичного центру про принципи дії вогнепальної зброї, процес зарядження патронами, досилання патрона до патронника ствола, сам процес вистрілу, початкового руху кулі по каналу ствола, виведення гільзи за межі екземпляра зброї, пересування затвору, повторного автоматичного (механічного) досилання патрона, тобто механізм пострілу, механізм взаємодії деталей зброї та відображення їх на кулі та гільзах.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Черноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Тема 8: Криміналістичне дослідження документів.

Методичні вказівки: Формування умінь і навичок виявляти підробки документів та описувати їх у виді фрагменту протоколу.

Питання для вивчення:

1. Дослідження змін змісту та обставин виготовлення документів як часткове вчення криміналістики.
2. Поняття і різновиди підробки документів.
3. Поняття матеріальної підробки документів.
4. Ознаки видів матеріальної підробки документів.

Питання для самоконтролю:

1. Дослідження поліграфічної продукції.
2. Особливості дослідження документів виконаних на принтерах.

Теми рефератів:

1. Документи із спеціальними реквізитами захисту.
2. Види підробки документів та їх ознаки.

Матеріальне забезпечення:

1. Бланки паспортів громадянина – 20 штук.
2. Бланки паспортів громадян іноземних країн – 10 штук.
3. Бланки посвідчення водія – 10 штук.
4. Свідоцтва про народження громадян – 10 штук.
5. Інші документи на паперових носіях з елементами захисту (довідки, відповіді на запити, листи непрацевдатності) – 10 штук.
6. Лінійки – 15 штук.
7. Штангенциркулі – 10 штук.
8. Лупи криміналістичні – 15 штук.

Хід заняття(онлайн):

1. Провести коротке опитування здобувачів освіти.
2. Виявити і описати ознаки підробки документа.
3. Сформулювати питання для проведення техніко-криміналістичної експертизи.

Хід занять (онлайн):

За допомогою виносної камери викладач демонструє наявні технічні засоби та документи на різних носіях, звертає увагу на різницю наявності певних видів реквізитів на тих чи інших носіях (зокрема в документах на пластикових носіях) де захисні та інформативні реквізити, відбитки печаток, штампів знаходяться у пластиковій вакуумній упаковці. Доступ до таких реквізитів є обмежений або неможливий. Здобувач освіти, відповідаючи на питання про види підробки, описує їх характерні особливості, вказує на номер слайда, на якому відображені ці особливості, а викладач демонструє їх на екран для ознайомлення усіх студентів. Після розгляду всіх питань, здобувачам освіти рекомендується скласти фрагмент протоколу огляду документа на паперових носіях і детально описати ознаки певних видів внесення змін у початковий зміст документа. Дописка, виправлення, підчистка, підчистка з наступним нанесенням нового змісту штрихів, змивання, травлення, монтажу елементів документа, заміна окремих листів, переклеювання фотокарток, відображення – перекопіювання відбитків печаток, штампів, символів. Фрагменти протоколу пересилаються викладачу для перевірки та оцінювання.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.

4. Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
5. Пясковський В.В., Черноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
6. Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
7. Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
8. Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
9. Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Тема 9: Криміналістичне дослідження письма і почерку.

Методичні вказівки:

Формування вмінь та навичок дослідження почерку та письма. Складання розшукової таблиці в алфавітному порядку.

Питання для вивчення:

1. Поняття, завдання, предмет дослідження почеркознавства.
2. Поняття письма і почерку, співвідношення цих понять.
3. Сутність і класифікація ознак письмової мови.
4. Поняття ознак почерку людини, їх класифікація.

Питання для самоконтролю:

1. Дослідження рукописних текстів виконаних в незвичайних умовах(у стані алкогольного, наркотичного сп'яніння, у стані сильного душевного хвилювання, у стані холоду або сильної спеки, незручним для утримання пишучим приладом та ін.).
2. Цифрове письмо, як об'єкт почеркознавчої експертизи.
3. Особливості дослідження текстів, виконаних з переміною пишучої руки.

Теми рефератів:

1. Загальні та індивідуальні (часткові) ідентифікаційні ознаки письма і почерку.
2. Підготовка взірців почерку і підписів для порівняльного криміналістичного дослідження.

Матеріальне забезпечення:

1. Окремі аркуші паперу з рукописним текстом – 10 штук.
2. Окремі аркуші паперу в лінійку з рукописним текстом – 10 штук.
3. Окремі аркуші паперу в клітинку з рукописним текстом – 10 штук.
4. Окремі аркуші паперу з рукописним текстом, виконаним з переміною пишучої руки – 10 штук.
5. Окремі аркуші паперу з почерком, виконаним у незвичайних умовах – 5 штук.
6. Окремі аркуші паперу з цифровим письмом (почерком) – 10 штук.
7. Бланки з розміткою рамок підпису – 10 штук.
8. Лупи – 15 штук.
9. Лінійки – 15 штук.

Хід заняття (онлайн):

З допомогою виносної камери викладач демонструє технічні засоби та об'єкти дослідження, звертає увагу на різні види почерку, їх особливості (мова йде про почерк, виконаний у звичайних і незвичайних умовах, з переміною пишучої руки (права, ліва), виконаний з наслідуванням почерку іншої людини, цифровий почерк). Викладач запитує, які загальні ознаки почерку знає здобувач освіти. Останній повинен перерахувати загальні ознаки почерку. До них відносяться: ступінь виробленості, темп виконання, розмір почерку, розгін по вертикалі та горизонталі, лінія рядка, нахил почерку, загальна довжина по вертикалі та горизонталі, переважаючі напрямки руху при виконанні знаків, елементи спрощення та ускладнення знаків, написання друкованих букв тощо.

Викладач задає додаткові запитання щодо часткових (індивідуальних) ознак почерку та їх характеристику. Як наочні матеріали він демонструє слайди зі загальними та індивідуальними ознаками почерку, фрагменти відео про почерки та їх ознаки. Завершуючи заняття, викладач рекомендує студентам скласти розшукову таблицю почерку за власним почерком у вигляді фрагменту протоколу, який перевіряє та оцінює.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Тема 10. Основи габітоскопії.

Методичні вказівки: Набути навиків складати словесний та композиційний портрет за погрудним фотознімком особи, виконаним за правилами сигналітичної зйомки.

Питання для вивчення:

- 1.Поняття, наукові основи та завдання габітоскопії.

2.Поняття словесного та композиційного портрета.

3.Правила описання зовнішності людини за методом словесного портрета.

Питання для самоконтролю:

1.Збирання та використання джерел інформації про зовнішність особи для її розшуку та ідентифікації.

2. Засоби і методи відтворення і фіксації відображень зовнішності людини.

Матеріальне забезпечення:

1. Фотознімки осіб з погрудним зображенням в анфас і профіль, виконані за правилами сигналітичної фотозйомки – 25 штук.

2. Слайди зі спеціальною термінологією і логічно послідовним описом ознак зовнішності особи (правила описання) – 2 штуки.

3. Папка з фільмами професійного спрямування в базі даних стаціонарного мультимедійного проектора.

4. Лупи криміналістичні – 15 штук.

5. Лінійки – 15 штук.

Хід заняття:

1. Провести коротке опитування здобувачів освіти.

2. Виявити та описати ознаки зовнішності особи.

3. Описати зовнішність людини за методом словесного портрета.

Хід заняття (онлайн):

Після опитування здобувачів освіти з контрольних питань, викладач демонструє на екран фотознімок особи з погрудним зображенням в анфас і правий профіль та пропонує здобувачу освіти із групи описати ознаки зовнішності у відповідності до правил і порядку описання. Викладач пропонує пояснити трьохкратну градацію визначення величин певних частин обличчя людини. Пропонує розповісти як визначити, наприклад, висоту, ширину чола або розмір очей, середньої частини обличчя, підборіддя тощо. Здобувач освіти повинен визначити, за проханням

викладача, на конкретному фотознімку людини розмір чола (високе, середнє, мале), пояснити як визначаються ці величини за пропорціями обличчя. Викладач виправляє недоліки та неточності, пропонує описати ознаки зовнішності особи з представленої фотографії (виконаної за правилами сигналітичної фотозйомки) у вигляді фрагмента протоколу. Протоколи передаються викладачу для перевірки та оцінки.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики :методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Тема 11. Основи інформаційного забезпечення боротьби зі злочинами.

Навчити студентів складати відповідні запити до правоохоронних, контролюючих, державних органів про надання відповідної інформації.

Питання для вивчення:

1. Інформаційне забезпечення боротьби зі злочинами як галузь розділу “Криміналістична техніка”.
2. Поняття криміналістичної реєстрації, обліків та їх види.

3. Юридичні та наукові підстави криміналістичної реєстрації окремих осіб та об'єктів.
4. Органи, які ведуть оперативно-довідкові обліки.

Питання для самоконтролю:

- 1.Форми та способи ведення обліків.
- 2.Поняття та завдання експертно-криміналістичних обліків.
3. Види інших обліків та підрозділи які їх ведуть.
- 4.Принципи та підстави взяття об'єктів на криміналістичний облік, дактилоскопічний облік.

Теми рефератів:

- 1.Поняття і зміст довідково-допоміжних обліків, їх місце в системі криміналістичної реєстрації.
2. Криміналістично-довідкові колекції, їх система та види.

Матеріальне забезпечення:

1. Взірці документів (запитів) до правоохоронних органів – 10 штук.
2. Взірці документів (запитів) до контролюючих державних органів – 10 штук.
3. Взірці документів (запитів) до державної пограничної служби та інших інстанцій – 10 штук.
4. Взірці натурних колекцій на слайдах та відеоматеріалах про надання відповідної інформації – 10 штук.
5. Документальний фільм про діяльність служб та підрозділів ДНД ЕКЦ.
6. Фотографії та слайди видів криміналістично-довідкових колекцій.

Хід заняття:

1. Провести коротке опитування здобувачів освіти.
2. За фабулою задачі скласти запити у відповідні інстанції.
3. Здобувачу освіти виконують тестові завдання з теми, яку вивчають.

Хід заняття онлайн:

Викладач демонструє взірці запитів виконаних на форматизованих бланках та на звичайних аркушах паперу. За певною фабулою задачі пропонує здобувачам освіти скласти запити та визначити в які інстанції їх подавати. Пропонується показ слайдів з певними видами натурних колекцій, фільми про використання криміналістично-довідкових колекцій у практичній діяльності з метою профілактики та розкриття й розслідування правопорушень.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

РОЗДІЛ 3

КРИМІНАЛІСТИЧНА ТАКТИКА

Тема 12: Загальні положення криміналістичної тактики.

Методичні вказівки: Формування умінь та навичок аналізувати зібрані матеріали по кримінальному провадженню, висувати та перевіряти конкретні версії за допомогою слідчих дій та оперативно-розшукових заходів, тактики планування розслідування кримінального провадження й окремих слідчих дій.

Питання для вивчення:

1. Поняття та джерела криміналістичної тактики.
2. Система криміналістичної тактики та її основна тематика.
3. Поняття та класифікація тактичного прийому.
4. Поняття тактичної комбінації та тактичного рішення.
5. Поняття криміналістичної ситуації, її класифікація.

Питання для самоконтролю:

1. Поняття криміналістичної версії. Види, класифікації версій, їх побудова і перевірка під час розслідування злочинів.
2. Поняття, мета, значення, принципи і види планування.
3. Тактичне рішення і ризик його здійснення.
4. Тактичні засади організації досудового розслідування.

Теми рефератів:

1. Джерела і функції тактичних прийомів.
2. Поняття слідчих ситуацій, їх класифікація.

Матеріальне забезпечення:

1. Фабули задач на окремих аркушах паперу – 5 штук.
2. Фабули задач на слайдах (для аудиторного заняття) – 5 штук.

3.Файли у базі стаціонарного мультимедійного проектора – 5 штук.

4.Відеофільми із бази даних на стаціонарному мультимедійному проекторі в криміналістичному центрі, які стосуються огляду місця події та наступного процесу зібрання доказового матеріалу в розкритті та розслідуванні правопорушень.

Хід заняття:

1. Проаналізувати фабулу задачі та скласти план розслідування.
2. Доповісти зміст складеного плану розслідування правопорушень (за фабулою задачі).
3. Висунути робочі версії за складеним планом.
4. Взяти активну участь в обговоренні складених планів.

Хід заняття (онлайн). Викладач опитує здобувачів освіти по контрольних запитаннях, згодом пропонує фабулу задачі, акцентує увагу на епізодах які будуть основою проведення заняття. Дані епізоди здобувачі освіти повинні проаналізувати (наприклад виявити кількість осіб у події, встановити цих осіб, час, місце...), скласти план проведення розкриття і розслідування та план проведення окремої слідчої дій (за вказівкою викладача). Здобувачі освіти мають скласти фрагмент конкретного процесуального документу, який фіксує хід і результати проведення даної слідчої дії. На завершення, викладач вибірково заслуховує зміст складеного документу та разом із групою обговорюють його, за необхідності пропонує студенту обґрунтувати те чи інше прийняте ним рішення.

Згодом, викладач зачитує фабулу іншої задачі та пропонує здобувачам освіти самостійно скласти план розкриття і розслідування конкретного правопорушення. Плани підлягають перевірці та оцінюванню викладачем.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.

3. Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
4. Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
5. Пясковський В.В., Черноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
6. Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
7. Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
8. Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
9. Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Тема 13: Тактика розшуку

Методичні вказівки: Ознайомити студентів з тактичними прийомами затримання, дотримання законності і конституційних вимог при проведенні даної слідчої дії.

Питання для вивчення:

1. Поняття, завдання і види розшуку.
2. Правові засади та види затримання.
3. Загальні тактичні правила проведення затримання.

Питання для самоконтролю:

1. Особливості підготовчих дій у випадку здійснення одночасного затримання групи осіб.
2. Тактичні прийоми здійснення простого затримання, однієї незброєної особи; складного затримання, тобто затримання групи незброєних осіб; небезпечного затримання, однієї озброєної особи; особливо небезпечного затримання, групи озброєних осіб чи при наявності заручників або інших сторонніх осіб.
3. Затримання при особливих обставинах, у потязі, літаку чи іншому транспортному засобі, тощо.

Хід заняття:

- 1.Провести коротке опитування здобувачів освіти.
2. Проаналізувати фабулу задачі і у відповідності до отриманої інформації про озброєного злочинця скласти оперативний план і провести затримання злочинця в приміщенні.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусева В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусева. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Черноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Тема 14: Тактика огляду.

Методичні вказівки: Формування умінь та навичок окремим тактичним прийомом огляду місця події в реальних умовах на криміналістичному полігоні.

Питання для вивчення:

- 1.Поняття і види огляду.
- 2.Етапи слідчого огляду місця пригоди.
- 3.Поняття оглядового, загального та детального етапів слідчого огляду місця

пригоди.

4.Тактичні особливості проведення слідчого огляду приміщення, місцевості, що не є місцем пригоди, документів, тварин та інших речових джерел інформації.

5.Особливості тактики проведення слідчого огляду трупа людини.

Питання для самоконтролю:

1.Порядок фіксації ходу й результатів слідчого огляду та вимоги, що пред'являються до процесуальних документів.

2.Підготовка до огляду місця події.

3.Порядок огляду предметів і документів.

Теми рефератів:

1.Підготовка до огляду місця події

2.Види і методи огляду місця події.

Матеріальне забезпечення:

1. Валіза слідчого з комплектом необхідних криміналістично-технічних засобів та розхідних матеріалів - 1 шт.

2. Валіза експерта-криміналіста з відповідним обладнанням - 1 шт.

3. Валіза експерта-криміналіста для туалета трупа -1 шт.

4. Валіза спеціаліста для виявлення мікрослідів та слідів одорологічного походження – 1 шт.

5. Масштабні лінійки, масштабна стрічка, масштабний квадрат походження – 1 шт.

6. Відеофільми та окремі фрагменти, які стосуються роботи слідчо-оперативної групи, експерта-криміналіста, інших спеціалістів на місці події.

7. Слайди з планами та схемами, які складаються під час огляду.

Хід заняття:

1. Провести коротке опитування здобувачів освіти.

2. Оцінити інформацію про подію та намітити заходи для підготовки до огляду місця події.
3. Провести огляд імітованого місця події на криміналістичному полігоні.
4. Скласти чорновий варіант протоколу огляду місця події.

Хід заняття (онлайн)

Після опитування з контрольних питань, викладач акцентує увагу здобувачів освіти на особливій важливості проведення невідкладної слідчої дії, як огляд місця події. Вона складається з декількох етапів підготовки: до виїзду на місце події, на місці події.

На першому етапі необхідно в'яснити, що відбулося, яка власне подія, де відбулася подія (на місцевості, в приміщенні, на транспорті, тощо), визначити склад слідчо-оперативної групи, яких спеціалістів задіяти, які технічні засоби необхідно підготувати (освітлення, шансові інструменти), яким транспортним засобом доставити оперативно-слідчу групу тощо.

На місці події:

1. Визначити границі місця події (запросити до відповіді кого-небудь із здобувачів освіти щоб пояснив яким чином визначаються такі границі).
2. Встановити осіб, які повідомили про правопорушення або виявили його.
3. Розпорядитись про усунення з місця події сторонніх осіб.
4. Прийняти міри щодо збереження слідової інформації (у залежності від погоди: дощ, мороз, вітер, сонячна погода тощо).

Після перелічених заходів необхідно вибрати метод огляду. Необхідно запитати здобувачів освіти які існують методи щодо поділу їх за криміналістичною тактикою: а) фронтальний, б) концентричний, в) ексцентричний, г) секторальний у залежності від протяжності місця події.

Далі викладач демонструє частину фільму із фрагментами огляду місця події, фіксації огляду та його результатів, показує слайди зі взірцями плану та схеми місця події, нагадує або запитує яка різниця між планом та схемою. Він зачитує фабулу задачі та пропонує здобувачам освіти провести умовний огляд місця події та скласти протокол місця події з описанням слідів та речових доказів - носіїв

слідової інформації. Здобувач освіти самостійно пише протокол та подає викладачу для перевірки та оцінки.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики:методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Тема 16: Тактика обшуку.

Методичні вказівки: Формування умінь та навичок проводити обшук у приміщенні.

Питання для вивчення:

1. Поняття та види обшуку.
2. Загальні положення здійснення тактичних прийомів обшуку приміщення.
3. Стадії проведення обшуку.
4. Особливості тактичних прийомів проведення обшуку ділянок місцевості, транспортних засобів, тіла та одягу особи та речей, що знаходяться з нею (особистий обшук).

Питання для самоконтролю:

1. Підготовка до обшуку.
2. Особливості обшуку або виїмки в іноземних представництвах і фірмах.

Хід заняття:

1. Провести коротке опитування здобувачів освіти.
2. За поданою фабулою проаналізувати обставини справи.
3. Скласти план підготовки до обшуку.
4. Провести практичний обшук на базі криміналістичного полігону.

Теми рефератів:

1. Особливості обшуку особи.
2. Особливості обшуку транспортних засобів.

Рекомендована література:

1. Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
2. Копча В. В., Копча Н. В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
3. Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
4. Степанюк Р. П., Гусєва В. О., Кікінчук В. В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р. П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
5. Пясковський В. В., Черноус Ю. М., Самодін А. В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
6. Сабадаш В. П., Ларкін М. О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
7. Тетарчук І. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
8. Удовенко Ж. В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
9. Гула Л. Ф. Крижановський А. С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Тема 17: Тактика допиту.

Методичні вказівки: Формування умінь та навичок допиту свідків, очевидців, потерпілих та інших учасників кримінального процесу.

Питання для вивчення:

1. Поняття, предмет і види допиту.
2. Тактика допиту свідка, потерпілого.
3. Тактичні прийоми допиту підозрюваного та обвинуваченого.

Питання для самоконтролю:

1. Порядок та послідовність підготовки до проведення допиту.
2. Способи виклику та місце проведення допиту.
3. Допит неповнолітніх.

Хід заняття:

1. Провести опитування студентів по питаннях вивчення та самоконтролю.
2. За фабулою задачі:
 - а) проаналізувати обставини справи;
 - б) скласти план допиту свідка;
 - в) допитати в якості свідка особу згідно фабули задачі.

Хід заняття (онлайн)

Викладач опитує здобувачам освіти по питанням для вивчення та самоконтролю, заслуховує відповіді та разом із групою аналізують їх та за необхідності усувають неточності. Він пропонує здобувачам освіти доповнити відповіді, заслуховують реферати, обговорюють їх. Згодом пропонує переглянути документальний фільм про проведення допиту, їх види, особливості допиту неповнолітніх осіб. Пропонується проаналізувати фабулу задачі, скласти план допиту, провести умовний допит з урахуванням норм КПК та скласти фрагмент

протоколу. Викладач пропонує дати відповіді на тести. Разом зі здобувачами освіти підсумовують результати проведеного заняття, викладач оголошує оцінки.

Теми рефератів:

1. Допит підозрюваного за результатами оперативно-розшукової інформації.
2. Допит з використанням науково-технічних засобів фіксації.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Тема 18: Тактика пред'явлення для впізнання.

Методичні вказівки: Формування умінь і навичок тактичних прийомів пред'явлення для впізнання живої особи.

Питання для вивчення:

1. Поняття і види пред'явлення для впізнання.
- 2.Тактика пред'явлення для впізнання живих осіб, предметів та ін.

3. Особливості пред'явлення трупа для впізнання на місці його виявлення.
4. Тактика пред'явлення для впізнання тварин.

Питання для самоконтролю:

1. Підготовка до пред'явленню для впізнання.
2. Стадії пред'явлення для впізнання.

Теми рефератів:

1. Логіко-психологічні прийоми допиту.
2. Особливості допиту, спрямованого на викриття неправди.

Хід заняття:

Провести коротке опитування здобувачів освіти. За вихідними даними та реквізитами, отриманими у викладача, організувати та провести пред'явлення для впізнання живих осіб. Зробити аналіз тактики проведення даної слідчої дії.

Пред'явлення для впізнання – слідча дія, до проведення якої вдаються при розслідуванні таких тяжких злочинів, як вбивства, розбійні напади, пограбування, згвалтування тощо.

Будучи самостійною слідчою дією, пред'явлення для впізнання має деякі подібності з оглядом, допитом, слідчий експериментом, тому необхідно запам'ятати, що суть впізнання полягає у встановленні тотожності пред'явленого об'єкта за образом, який залишився у пам'яті тих, хто впізнає. Для цього перед пред'явленням для впізнання слідчий, керуючись процесуальним законом, зобов'язаний допитати особу, яка буде впізнавати, за якими ознаками вона може впізнати пред'явлений їй об'єкт, про що складається протокол допиту.

На початку занять проводиться опитування здобувачів освіти, формуються слідчі групи, яким даються вихідні дані та необхідний реквізит (предмети). Після організації впізнання рекомендується робити чорнові записи.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Черноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики:методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Тема 19: Тактика слідчого експерименту.

Методичні вказівки: Формування умінь та навичок тактичних прийомів слідчого експерименту

Питання для вивчення:

- 1.Сутність і види слідчого експерименту.
2. Тактика слідчого експерименту.
- 3.Оцінка результатів проведення слідчого експерименту.

Питання для самоконтролю:

- 1.Тактика перевірки показань на місці.
2. Фіксація ходу і результатів.

Теми рефератів:

1. Типові помилки слідчого експерименту та оцінка адвокатом його результатів.

Хід заняття:

Провести коротке опитування здобувачів освіти. У відповідності до фабули задачі організувати та провести слідчий експеримент. Зробити аналіз тактики проведення даної слідчої дії. Після організації слідчого експерименту рекомендується робити чорнові записи.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Чорноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Тема 20: Тактика призначення експертиз.

Методичні вказівки: Формування умінь та навичок тактики призначення експертиз

Питання для вивчення:

- 1.Поняття судової експертизи та її види.
- 2.Підстави та організаційні питання проведення судових експертиз
- 3.Експертні установи України.
- 4.Матеріали необхідні для проведення експертизи

5. Структура постанови про призначення експертизи

Питання для самоконтролю:

1. Вибір експерта. Альтернативна експертиза.
2. Оцінка висновків експерта.
3. Експертиза матеріалів відео-звукзапису.

Теми рефератів:

1. Фармакологічна, судово-біологічна, судово-медична, судово-психологічна, судово-психіатрична експертизи.
2. Гемологічна експертиза, експертиза голограм.

Рекомендована література:

1. Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
2. Копча В. В., Копча Н. В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
3. Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
4. Степанюк Р. П., Гусєва В. О., Кікінчук В. В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р. П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
5. Пясковський В. В., Чорноус Ю. М., Самодін А. В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
6. Сабадаш В. П., Ларкін М. О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
7. Тетарчук І. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
8. Удовенко Ж. В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
9. Гула Л. Ф. Крижановський А. С. Практикум з криміналістики - методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Розділ 4

МЕТОДИКА

Тема 21: Загальні положення методики розслідування окремих видів і груп злочинів.

Методичні вказівки: при вивченні цієї теми необхідно звернути увагу щодо сутності криміналістичної методики, концептуальних засад криміналістичної методики, поняття криміналістичної характеристики злочинів, формуванню окремих криміналістичних методик, змісту і структури окремих криміналістичних методик

Питання для вивчення:

1. Поняття і завдання методики розслідування як частини криміналістики.
2. Система і джерела методики розслідування.
3. Структура окремих типових методик розслідування окремих видів і груп злочинів.
4. Поняття криміналістичної характеристики злочинів.

Питання для самоконтролю:

1. Формування окремих криміналістичних методик.
2. Концептуальні засади криміналістичної методики.

Теми рефератів:

1. Розслідування вбивств

Хід заняття:

Провести коротке опитування здобувачів освіти. Проаналізувати фабулу задачі і скласти план взаємодії правоохоронних органів по розкриттю резонансних злочинів.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Черноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики:методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Тема 22: Основи методики розслідування вбивств.

Методичні вказівки: при вивченні цієї теми необхідно звернути увагу щодо криміналістичної характеристики вбивств, типових криміналістичних ситуацій і версій, тактики невідкладних слідчих дій та оперативно-розшукових заходів при розслідуванні вбивств

Питання для вивчення:

- 1.Криміналістична характеристика вбивств.
- 2.Обставини, що підлягають доказуванню.
- 3.Типові криміналістичні ситуації і версії.
- 4.Тактика невідкладних слідчих дій та оперативно-розшукових заходів при розслідуванні вбивств.

Питання для самоконтролю:

1. Особливості розслідування замовних вбивств.
2. Розслідування зникнення людини з підозрою на вбивство.

Хід заняття:

Провести коротке опитування здобувачів освіти. За поданою фабулою задачі проаналізувати обставини провадження, визначити обставини, що підлягають доказуванню, висунути слідчі версії, скласти план розслідування.

Рекомендована література:

1. Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
2. Копча В. В., Копча Н. В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
3. Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
4. Степанюк Р. П., Гусєва В. О., Кікінчук В. В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р. П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
5. Пясковський В. В., Черноус Ю. М., Самодін А. В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
6. Сабадаш В. П., Ларкін М. О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
7. Тетарчук І. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
8. Удовенко Ж. В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
9. Гула Л. Ф. Крижановський А. С. Практикум з криміналістики: методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Тема 23: Основи методики розслідування правопорушень безпеки дорожнього руху та експлуатації транспорту.

Методичні вказівки: при вивченні цієї теми необхідно звернути увагу щодо криміналістичної характеристики злочинів, пов'язаних з ДТП, обставин, що підлягають доказуванню, типових ситуацій і версій,

особливостей огляду місця події при розслідування злочинів пов'язаних з ДТП.

Питання для вивчення:

- 1.Криміналістична характеристика правопорушень, пов'язаних з ДТП.
- 2.Обставини, що підлягають доказуванню.
- 3.Типові ситуації і версії.
- 4.Особливості огляду місця події при розслідуванні, пов'язаних з ДТП.

Питання для самоконтролю:

- 1.Огляд транспортних засобів.

Хід заняття:

1. Провести коротке опитування здобувачів освіти. За поданою фавбулою задачі проаналізувати обставини провадження, висунути слідчі версії, скласти план розслідування.

Рекомендована література:

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Черноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики:методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Рекомендована література

Основна

- 1.Тіщенко В. В. Криміналістика: навч. посіб. Одеса: Юридика, 2022. 236 с.
- 2.Копча В. В., Копча Н.В. Криміналістична техніка, тактика і методика: навч. посіб. Одеса: Гельветика, 2022. 286 с.
- 3.Пясковський В. В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2020. 752 с.
- 4.Степанюк Р.П., Гусєва В.О., Кікінчук В.В. Криміналістика: Криміналістична техніка: навч. посіб./ за ред. Р.П. Гусєва. Харків: Харків. нац. ун-т внутрішніх справ, 2023. 384 с.
- 5.Пясковський В.В., Черноус Ю.М., Самодін А.В. Криміналістика : підручник / за ред. В. В. Пясковського. Харків : Право, 2020. 752 с.
- 6.Сабадаш В.П., Ларкін М.О. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 228 с.
- 7.Тетарчук І.В. Криміналістика: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 200 с.
- 8.Удовенко Ж.В. Криміналістика: конспект лекцій. Київ: ЦУЛ, 2020. 320 с.
- 9.Гула Л.Ф. Крижановський А.С. Практикум з криміналістики:методика розслідування окремих видів злочинів. Київ: Новік-прінт, 2021. 533 с.

Додаткова

- 1.Шепітько В.Ю. Криміналістика: навч. посіб. Київ: Право, 2019. 456 с.
- 2.Комірсарчук Р.В. Криміналістика: навч. методич.посіб. Київ: Гельветика, 2017. 160 с.
3. Іщенко А.В. Криміналістика у питаннях і відповідях: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2022. 118 с.